
[2022-37-RE](#)

Causa 2022-37-RE

(Sangrà Tomàs c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 264-2022. Recurs d'empara

Aute del 14 de juliol del 2022

BOPA núm. 90, del 27 de juliol del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 de maig del 2022, per la representació processal del Sr. Enric Sangrà Tomàs, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 3 de desembre del 2021, dictada per la Secció Civil 1 de la Batllia, i contra la sentència del 12 de maig del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en els seus vessants dels drets a la defensa, a un procés degut i a l'assistència tècnica d'un lletrat, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, així com la resta de resolucions judicials recaigudes en el marc d'aquesta causa, i que es reconegui el dret del recurrent a obtenir una resolució sobre el fons, acordant-se la retroacció del procediment al moment en què es van produir les vulneracions al·legades;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'un procediment civil en reclamació de quantitat, el 30 de maig del 2018, el Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella (Espanya) va dictar una sentència mitjançant la qual condemnava el Sr. Enric Sangrà Tomàs a pagar als Srs. Carlos Alberto Cañete Gómez i María del Rosario González

Callejón, la quantitat de 15.848,40 €, així com els interessos meritats al préstec personal subscrit per aquests i les costes processals.

1.2. El 31 de juliol del 2018, aquesta sentència va ser notificada al Sr. Enric Sangrà Tomàs via comissió rogatòria internacional.

1.3. El 3 de setembre del 2020, el lletrat de l'administració de justícia va emetre el certificat de fermesa corresponent.

1.4. El 16 de gener del 2019, el Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella va dictar un aute mitjançant el qual acordava l'execució de la seva sentència dictada en el marc d'aquesta causa; el 4 de febrer del 2019, aquest aute va ser notificat al Sr. Enric Sangrà Tomàs via comissió rogatòria internacional; i, el 15 de març del 2021, el lletrat de l'administració de justícia va emetre un certificat indicant que el Sr. Enric Sangrà Tomàs no havia formulat cap oposició en contra de l'aute d'execució.

1.5. D'altra banda, el 25 d'octubre del 2019, el Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella va dictar un segon aute, mitjançant el qual autoritzava i ordenava la tramitació de l'execució a instància dels executants; el 9 de novembre del 2020, aquest aute va ser notificat al Sr. Enric Sangrà Tomàs via comissió rogatòria internacional; i, el 15 de març del 2021, el lletrat de l'administració de justícia va emetre un certificat indicant que el Sr. Enric Sangrà Tomàs no havia formulat cap oposició en contra de l'aute d'execució.

1.6. Arran de la demanda d'exequàtur presentada per la representació processal dels Srs. Carlos Alberto Cañete Gómez i María del Rosario González Callejón, el 3 de desembre del 2021, la Secció Civil 1 de la Batllia va dictar una sentència en què estimava aquesta demanda i declarava executiva la sentència del Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella.

1.7. La representació processal del Sr. Enric Sangrà Tomàs va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 12 de maig del 2021, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència mitjançant la qual desestimava aquest recurs, confirmava la decisió de la Batllia i imposava les costes processals a l'apel·lant.

1.8. El 24 de maig del 2022, la representació processal del Sr. Enric Sangrà Tomàs va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 3 de desembre del 2021, dictada per la Secció Civil 1 de la Batllia, i contra la sentència del 12 de maig del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en els seus vessants dels drets a la defensa, a un procés degut i a l'assistència tècnica d'un lletrat.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent al·lega que mai va ser escoltat pel Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella i que no va tenir coneixement de la sentència que el condemnava fins que no va rebre la comissió rogatòria internacional corresponent.

- Retreu a la Sala Civil reconèixer que efectivament no va comparèixer davant aquest Jutjat, però

que aquesta circumstància no podia ser considerada com a una vulneració del dret a la defensa de manera contradictòria dels seus drets i interessos legítims, ni podia al·legar que no havia disposat de les facilitats necessàries per a la seva defensa.

- Recorda que el Tribunal Constitucional sempre està atent perquè es respectin efectivament els drets dels justiciables a l'accés a la Justícia i a poder exposar els seus arguments i interessos davant la jurisdicció competent i, en aquest sentit, cita la sentència del 19 de desembre de 1996, recaiguda en la causa 96-7-RE, així com la sentència del 8 de novembre del 2010, recaiguda en la causa 2010-18-RE.

- Per consegüent, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs, així com la resta de resolucions judicials recaigudes en el marc d'aquesta causa, i que es reconegui el seu dret a obtenir una resolució sobre el fons, acordant-se la retroacció del procediment al moment en què es van produir les vulneracions al·legades.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- Contràriament a la Batllia, la Sala Civil considera que la lectura de la sentència del Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella no permet determinar de manera clara si el recurrent va comparèixer o no en aquella instància.

- No obstant això, destaca que el Jutjat esmentat va citar a comparèixer el recurrent, i que aquest no va respondre a aquesta citació i que, per tant, va ser declarat en situació de rebel·lia processal.

- També destaca que el recurrent no va interposar cap recurs contra la sentència que el condemnava quan aquesta li va ser notificada, moment en què hagués pogut, en fase d'apel·lació, exercir el seu dret a la defensa.

- Per consegüent, la Sala Civil considera que els principis i les garanties processals de la defensa no han estat vulnerats.

- Així mateix, considera que la condemna del recurrent a pagar les despeses i els interessos relatius al préstec subscrit per la part demandant no troba el fonament en una obligació contractual que derivaria del contracte de préstec, sinó en l'aplicació dels articles 1158 i 1101 del Codi civil espanyol, ja que els demandants van haver de pagar l'impost de la plusvàlua, que hagués hagut de ser abonat pel recurrent, però com que no ho va fer, els demandants es van veure obligats a subscriure el préstec esmentat per poder fer-hi front.

- Per consegüent, la Sala Civil entén que no s'ha vulnerat cap dret al recurrent, desestima el seu recurs d'apel·lació i confirma l'exequàtur, en aplicació del capítol quart del Títol IV del Codi de procediment civil sobre el reconeixement i l'execució de les resolucions judicials fermes estrangeres.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.

3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.

3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa la qüestió constitucional que aquest Tribunal ha de resoldre és la de saber si la decisió de la Sala Civil de desestimar el recurs d'apel·lació del recurrent contra la sentència de la Batllia que declara executiva a Andorra la sentència del Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella, ha vulnerat els drets a la defensa, a un procés degut i a l'assistència tècnica d'un lletrat.

3.5. D'acord amb l'article 428 del capítol quart del títol IV del Codi de procediment civil "1. Les resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers es poden executar a Andorra d'acord amb els convenis internacionals que formen part de l'ordenament jurídic andorrà. 2. En absència de conveni internacional, les resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers es poden executar a Andorra en cas que així ho decideixi el tribunal competent en virtut del procediment d'exequàtur que estableix l'article 429 i que té com a objecte verificar i controlar que la resolució judicial estrangera que es pretén reconèixer compleixi cumulativament els requisits següents: a) La competència de la jurisdicció que ha dictat la resolució; b) La regularitat del procediment que s'ha seguit davant aquesta jurisdicció; c) L'aplicació de la llei competent segons les regles nacionals de conflicte; d) La conformitat amb l'ordre públic nacional i internacional; e) L'absència de qualsevol frau a la llei nacional. 3. El tribunal competent pot demanar la traducció al català dels documents que es presentin a l'efecte d'obtenir el reconeixement i l'execució de resolucions judicials estrangeres en cas que el fet que estiguin redactats en una llengua estrangera li pugui suposar una comprensió insuficient del seu contingut. 4. El Ministeri Fiscal sempre és part en els processos de reconeixement i execució de resolucions judicials fermes dictades per tribunals estrangers".

3.6. Fonamentant-se en aquestes disposicions, el 3 de desembre del 2021, la Secció Civil 1 de la Batllia va declarar executiva a Andorra la sentència del Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella que condemnava el recurrent, i, el 12 de maig del 2020, la Sala Civil va desestimar el recurs d'apel·lació interposat contra la decisió esmentada de la Batllia.

3.7. Sense impugnar el principi de l'exequàtur, el recurrent impugna la validesa constitucional de la sentència del Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella, al·legant que no hauria comparegut davant d'aquest Jutjat, que no hauria pogut aportar les proves necessàries a la seva defensa i que s'haurien vulnerat, doncs, els seus drets a la jurisdicció i a un procés degut.

3.8. La Sala Civil reconeix que de la lectura de la sentència espanyola pot existir un dubte seriós respecte de la presència física del recurrent a l'audiència prèvia que va tenir lloc davant el Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella.

3.9. No obstant això, la Sala Civil posa en relleu que aquest error aparent contingut en la sentència espanyola, no pot avalar l'afirmació del recurrent d'acord amb la qual no va ser citat, afegint que després de la notificació de la sentència per via de comissió rogatòria internacional tampoc va

formular cap recurs.

3.10. De la valoració d'aquests elements, la Sala Civil considera que se'n desprèn que el recurrent mateix va optar per situar-se en rebel·lia processal i que no es pot, per tant, considerar que els seus drets a la defensa i a un procés degut hagin estat vulnerats.

3.11. El repartiment constitucional de les competències entre els tribunals ordinaris i el Tribunal Constitucional preveu que la interpretació de les lleis correspon als tribunals ordinaris i que el Tribunal Constitucional només es pot pronunciar respecte d'aquesta interpretació si, i únicament si, aquesta resulta il·lògica, absurda o irraonable.

3.12. Ara bé, en aquesta causa els arguments desenvolupats per la Sala Civil -l'absència de resposta en la citació a comparèixer i la no interposició del recurs d'apel·lació contra la decisió de la primera instància espanyola- per tal de considerar que els drets a la defensa i a un procés degut no han estat vulnerats, no són irraonables, ni il·lògics, ni absurds.

3.13. El recurrent invoca una sentència del Tribunal Constitucional del 19 de desembre de 1996 (causa 96-7-RE) mitjançant la qual s'havia atorgat l'empara per tal com la recurrent no havia pogut beneficiar-se d'un procés contradictori amb totes les garanties processals i, en particular, del dret a la defensa.

3.14. Tanmateix, en aquella causa de 1996, la vulneració de les garanties processals era imputable a l'òrgan jurisdiccional, quan en aquesta causa actual el Jutjat de Primera Instància 6 de Marbella va citar el recurrent a comparèixer i la sentència li va ser notificada per comissió rogatòria internacional, de manera que no és possible imputar a l'òrgan jurisdiccional, la ignorància eventual del recurrent sobre la incoació del procediment en contra seva, ni de la sentència pronunciada.

3.15. Per tant, les pretensions adduïdes pel recurrent de vulneració dels drets a la defensa, a un procés degut i a l'assistència d'un lletrat, manquen de contingut constitucional, i el seu recurs d'empara ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-37-RE interposat per la representació processal del Sr. Enric Sangrà Tomàs contra la sentència del 3 de desembre del 2021, dictada per la Secció Civil 1 de la Batllia, i contra la sentència del 12 de maig del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord mb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 14 de juliol del 2022.

Josep-D. Guàrdia Canela Jean-Yves Caullet
President Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat Magistrat

Dominique Rousseau